

Bruxelles, 4. lipnja 2026.
(OR. en)

10119/26

ECOFIN 729
UEM 207
SOC 317
EMPL 146
COMPET 676
ENV 619
EDUC 201
ENER 318
JAI 730
GENDER 57
JEUN 98
SAN 394
ECB
EIB

POP RATNA BILJEŠKA

Od: Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine
DEPREZ

Datum primitka: 3. lipnja 2026.

Za: Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije

Br. dok. Kom.: COM(2026) 204 final

Predmet: Preporuka za
PREPORUKU VIJEĆA
o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici
zapošljavanja Danske

Bruxelles, 3.6.2026.
COM(2026) 204 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

**o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja
Danske**

{SWD(2026) 204 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o ekonomskoj, socijalnoj, strukturnoj i proračunskoj politici te politici zapošljavanja Danske

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) U Uredbi (EU) 2024/1263 navode se ciljevi okvira gospodarskog upravljanja, čija je svrha promicanje dobrih i održivih javnih financija, održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Uredbom je propisano da Vijeće i Komisija provode multilateralni nadzor u kontekstu europskog semestra u skladu s ciljevima i zahtjevima utvrđenima u Ugovoru o funkcioniranju Europske unije (UFEU). Europski semestar uključuje i sastavljanje preporuka za pojedine zemlje te nadzor provedbe tih preporuka.
- (2) Komisija je 16. srpnja 2025. donijela Prijedlog uredbe o uspostavi Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, prosperitet i sigurnost za razdoblje 2028. – 2034. i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 i Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 ⁽²⁾. Cilj je Prijedloga povećati djelotvornost financiranja sredstvima Unije smanjenjem fragmentiranosti financijske strukture i pružiti potporu državama članicama pri koordinaciji njihovih ekonomskih politika u skladu s člankom 175. UFEU-a.

¹ Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>)

² Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Europskog fonda za ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju, poljoprivredu i ruralni razvoj, ribarstvo i pomorstvo, blagostanje i sigurnost za razdoblje 2028. – 2034. i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 i Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 – COM(2025) 565 final. O Prijedlogu uredbe trenutačno se pregovara sa suzakonodavcima.

- (3) Komisija je 25. studenog 2025., na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011, donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2026., u kojem Danska nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europskog područja, Preporuku za preporuku Vijeća o ljudskom kapitalu u Europskoj uniji te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2026., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 21. travnja 2026. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europskog područja ⁽³⁾ i Zajedničko izvješće o zapošljavanju, a 9. ožujka 2026. Preporuku o ljudskom kapitalu.
- (4) Komisija je 29. siječnja 2025. objavila Kompas konkurentnosti, strateški okvir čiji je cilj potaknuti globalnu konkurentnost Unije u sljedećih pet godina. U njemu je utvrđeno da su tri imperativa preobrazbe, inovacije, dekarbonizacija i konkurentnost te sigurnost, ključni stupovi održivog gospodarskog rasta. Europski semestar usklađen je s Kompasom konkurentnosti, čime se osigurava usklađenost ekonomskih politika država članica sa strateškim ciljevima Komisije i omogućuje ujednačen pristup gospodarskom upravljanju, što potiče održiv rast, inovacije i otpornost u cijeloj Uniji.
- (5) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2026. razvijati usporedno sa završnom fazom provedbe Mehanizma za oporavak i otpornost ⁽⁴⁾. Planovi za oporavak i otpornost, uz financiranje u okviru kohezijske politike, bili su ključni za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer su ti planovi morali djelotvorno odgovoriti na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedine zemlje izdanima u nedavnim ciklusima, a u programima financiranim u okviru europske kohezijske politike morale su se uzeti u obzir te preporuke. Kako se Mehanizam za oporavak i otpornost bliži kraju, i dalje je ključno nastaviti s reformama i ulaganjima koji primaju potporu i provode se u okviru tog mehanizma, posebno onima koji doprinose svladavanju izazova utvrđenih u preporukama za pojedine zemlje.
- (6) Komisija je 3. lipnja 2026. objavila Izvješće za Dansku za 2026. U njemu je ocijenjen napredak Danske u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Danske. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su najhitniji izazovi s kojima se Danska suočava. Ocijenjen je i napredak Danske u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju UN-ovih ciljeva održivog razvoja.
- (7) Vijeće je 21. siječnja 2025. na temelju ocjene i preporuke Komisije donijelo Preporuku o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Danske ⁽⁵⁾. Plan se odnosi na razdoblje od 2025. do 2028. i u njemu se utvrđuje ograničenje proračuna u obliku maksimalne stope rasta neto rashoda tijekom četiri godine. Vijeće je preporučilo sljedeće maksimalne stope rasta neto rashoda: 5,0 % u 2025., 5,7 % u 2026., 3,8 % u 2027. i 2,9 % u 2028., što odgovara maksimalnim kumulativnim stopama rasta, izračunanim u odnosu na baznu godinu 2023., od 12,6 % u 2025., 18,9 % u 2026., 23,5 % u 2027. i 27,1 % u 2028.

³ SL C, C/2026/2434, 28.4.2026., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj>

⁴ Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj>).

⁵ Preporuka Vijeća od 21. siječnja 2025. o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Danske (SL C, C/2025/654, 10.2.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj>).

- (8) Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njegove posljedice egzistencijalna su prijetnja Europskoj uniji. Komisija je pozvala države članice da koordinirano zatraže aktivaciju nacionalne klauzule o odstupanju iz Pakta o stabilnosti i rastu radi potpore nastojanjima EU-a da se postigne brzo i znatno povećanje potrošnje ⁽⁶⁾ za obranu, a Europsko vijeće taj je prijedlog pozdravilo 6. ožujka 2025. Na zahtjev Danske Vijeće je 8. srpnja 2025. na preporuku Komisije donijelo preporuku kojom se Danskoj dopušta odstupanje od preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda ⁽⁷⁾. Razdoblje aktivacije nacionalne klauzule o odstupanju (2025. – 2028.) Danskoj omogućuje da ponovno odredi prioritete državnih rashoda ili poveća državne prihode tako da trajno povećanje rashoda za obranu ne ugrozi fiskalnu održivost u srednjoročnom razdoblju.
- (9) Danska je 30. travnja 2026. dostavila svoje godišnje izvješće o napretku za 2026. ⁽⁸⁾, u kojem izvješćuje o poštovanju preporučenih maksimalnih stopa rasta neto rashoda.
- (10) Rast realnog BDP-a u 2025. iznosio je 2,9 %, a inflacija mjerena HIPC-om 1,8 %. U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će se realni BDP povećati za 1,9 % u 2026. i za 1,8 % u 2027. te da će inflacija mjerena HIPC-om iznositi 1,8 % u 2026. i 1,9 % u 2027.
- (11) Prema podacima Eurostata ⁽⁹⁾ suficit opće države u Danskoj se s 4,5 % BDP-a u 2024. smanjio na 2,9 % BDP-a u 2025. Smanjenje suficita u 2025. uglavnom je posljedica povećane potrošnje za obranu. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se suficit od 0,9 % BDP-a u 2026. i 0,5 % BDP-a u 2027. Smanjenje suficita u 2026. uglavnom je posljedica povećanih rashoda, posebno za obranu, kao i nekih mjera na strani prihoda.
- (12) Prema podacima Eurostata ⁽¹⁰⁾ dug opće države se s 30,5 % BDP-a krajem 2024. smanjio na 27,9 % BDP-a krajem 2025. Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se smanjenje udjela duga u BDP-u na 27,0 % do kraja 2026. i daljnje smanjenje na 26,2 % do kraja 2027.
- (13) Prema podacima Eurostata ⁽¹¹⁾ ukupni rashodi opće države za obranu u Danskoj iznosili su 2,2 % BDP-a u 2025., što odgovara povećanju od 1,0 postotnih bodova BDP-a u odnosu na referentnu godinu 2021. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2026. predviđa se da će u 2026. iznositi 2,6 % BDP-a, što odgovara povećanju od 1,4 postotna boda BDP-a u odnosu na 2021.
- (14) Unija se i dalje suočava s rizicima od poremećaja u opskrbi energijom i povećane nestabilnosti cijena, a stanje dodatno pogoršavaju geopolitičke napetosti koje utječu na globalna tržišta nafte i plina. Iskustvo iz energetske krize 2022. i 2023. pokazalo je da sveobuhvatne i neciljane mjere podrazumijevaju velike fiskalne troškove i da su

⁶ Komunikacija Komisije o financiranju povećanih rashoda za obranu u okviru Pakta o stabilnosti i rastu, Bruxelles, 19.3.2025., C(2025) 2000 final.

⁷ Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2025. kojom se Danskoj dopušta odstupanje od maksimalnih stopa rasta neto rashoda kako ih je utvrdilo Vijeće na temelju Uredbe (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne klauzule o odstupanju) (SL C, C/2025/3963, 20.8.2025., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj>).

⁸ Godišnja izvješća o napretku za 2026. dostupna su na poveznici: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_hr

⁹ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

¹⁰ Eurostat – Euro Indicators (Pokazatelji za europodručje), 22.4.2026.

¹¹ Eurostat, državni rashodi prema klasifikaciji funkcija države (COFOG).

društveno i gospodarski neučinkovite. Od izbijanja rata na Bliskom istoku u veljači 2026. Danska nije donijela nove mjere fiskalne politike za ublažavanje učinka visokih cijena energije na kućanstva i poduzeća ⁽¹²⁾.

- (15) Na temelju Komisijinih izračuna neto rashodi u Danskoj povećali su se za 7,3 % u 2025. i kumulativno za 10,9 % u 2024. i 2025. Rast neto rashoda u 2025. veći je od preporučene maksimalne stope rasta i odgovara odstupanju od 1,0 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024. i 2025. zajedno, kumulativna stopa rasta neto rashoda ispod je preporučene maksimalne stope rasta ⁽¹³⁾.
- (16) Na temelju Komisijinih izračuna predviđa se da će se neto rashodi u Danskoj povećati za 6,7 % u 2026. i kumulativno za 18,3 % u 2024., 2025. i 2026. Predviđeni rast neto rashoda u 2026. veći je od preporučene maksimalne stope rasta i odgovara odstupanju od 0,4 % BDP-a na godišnjoj razini. Razmatraju li se 2024., 2025. i 2026. zajedno, predviđa se da će kumulativna stopa rasta neto rashoda biti ispod preporučene maksimalne stope rasta ⁽¹⁴⁾.
- (17) Sustavno, smisleno i pravodobno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika i dalje je ključno kako bi se osigurala opća odgovornost za uspješnu provedbu instrumenata financiranja Unije, kao i u kontekstu europskog semestra.
- (18) Provedba programa kohezijske politike, koja obuhvaća potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Fonda za pravednu tranziciju (FPT) i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) u Danskoj, brža je od prosjeka EU-a, i kad je riječ o odabiru projekata i kad je riječ o plaćanjima. Važno je zadržati trenutačni zamah i maksimalno povećati učinak ulaganja na terenu. Danska već poduzima mjere za poticanje konkurentnosti i rasta u okviru svojih programa kohezijske politike. Bitno je osigurati da se nova ulaganja koja je Danska utvrdila u svojem preispitivanju fondova kohezijske politike u sredini programskog razdoblja, posebno ulaganja povezana s pet prioriteta iz Uredbe o preispitivanju u sredini programskog razdoblja ⁽¹⁵⁾, provode brzo i djelotvorno.
- (19) Danska se suočava s nizom izazova koji se odnose na inovacije i produktivnost, energetska tranziciju, održivu poljoprivredu, kružno gospodarstvo i gospodarenje otpadom, vještine i stanovanje.
- (20) Rast produktivnosti i dalje je koncentriran u nekoliko velikih poduzeća, dok se mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), posebno izvan regije glavnog grada, suočavaju s preprekama inovacijama i uvođenju novih tehnologija, što ukazuje na ograničeno širenje inovacija među MSP-ovima. Danska je ostvarila određeni napredak u poticanju inovacija političkim sporazumima o višegodišnjem financiranju istraživanja i inovacija te u poticanju sveučilišta da znanje i tehnologiju prenose poduzećima. Međutim, iako su nedavne mjere politike pozitivne, njima se ne uklanjaju u potpunosti konkretni nedostaci inovacijskog sustava. Poboljšanje pristupa usmjerenijim i učinkovitijim instrumentima za potporu inovacijama, smanjenje rascjepkanosti i administrativnog

¹² Uzeto je u obzir stanje na datum zaključenja Komisijine proljetne prognoze 2026. (4. svibnja 2026.).

¹³ Budući da Danska koristi fleksibilnost u skladu s nacionalnom klauzulom o odstupanju, procjena usklađenosti usmjerena je na potonju usporedbu.

¹⁴ Budući da Danska koristi fleksibilnost u skladu s nacionalnom klauzulom o odstupanju, procjena usklađenosti usmjerena je na potonju usporedbu.

¹⁵ Uredba (EU) 2025/1914 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. rujna 2025. o izmjeni uredaba (EU) 2021/1058 i (EU) 2021/1056 u pogledu posebnih mjera za svladavanje strateških izazova u kontekstu preispitivanja u sredini programskog razdoblja.

opterećenja, poboljšanje širenja znanja između istraživačkih institucija i poduzeća te jačanje nacionalnog okvira za javnu nabavu inovativnih rješenja pomoglo bi MSP-ovima da usvoje najsuvremenija rješenja i aktivnije sudjeluju u istraživačkim i inovacijskim ekosustavima.

- (21) Pristup *scale-up* poduzeća financiranju ključan je za podupiranje rasta inovativnih poduzeća i njihova doprinosa produktivnosti i gospodarskoj dinamici. Unatoč razvijenom tržištu dionica malo je inicijalnih javnih ponuda, a tržištem dominira nekoliko velikih poduzeća. Ulaganja u poduzetnički kapital zadnjih su godina uglavnom stabilna, ali neka danska poduzeća nastoje pribaviti kapital za širenje preseljenjem na veća međunarodna tržišta s većom količinom kapitala i poticajnijim okvirima za rast. To upućuje na to da ima prostora za daljnji razvoj kapitala za rast i poboljšanje uvjeta za inicijalne javne ponude u Danskoj kako bi se osigurao kapital za širenje, internacionalizaciju i inovacije lokalnih dinamičnih poduzeća. Poticanjem ulaganja uštedevina kućanstava i institucija u vlasničke instrumente, što se, među ostalim, može postići uklanjanjem nedostataka povezanih s danskim investicijskim i štednim računima, produbila bi se domaća tržišta kapitala i povećala ponuda dugoročnog financiranja.
- (22) U Danskoj je 2025. 92,4 % neto električne energije proizvedeno iz obnovljivih izvora, što je najveći postotak u EU-u te godine i u povijesti Danske. Nakon zastoja u provedbi plana razvoja odobalnih vjetroelektrana, krajem 2025. objavljeni su novi natječaji za odobalne vjetroelektrane kojima se potencijalnim nositeljima projekata nudi državna potpora u okviru modela dvosmjernog ugovora za kompenzaciju razlike. Danska je iskoristila mogućnosti okvira za državne potpore u sklopu Plana za čistu industriju (CISAF). U 2025. su donesene ili vjerodostojno najavljene daljnje mjere za ubrzanje uvođenja domaće energije iz obnovljivih izvora, među ostalim kao odgovor na preporuke Nacionalnog kriznog stožera za energiju (NEKST).
- (23) Visok udio energije iz obnovljivih izvora u kombinaciji izvora električne energije u Danskoj znači da bi daljnja elektrifikacija u svim sektorima mogla biti snažna poluga dekarbonizacije i povećanja cjenovne pristupačnosti energije, posebno u kontekstu nestabilnih tržišta fosilnih goriva. Važan korak u tom smjeru učinjen je 1. siječnja 2026., kad je porez na električnu energiju za kućanstva smanjen sa 72,7 øre na samo 0,8 øre po kilovatsatu. To je dobrodošao razvoj događaja i iz perspektive cjenovne pristupačnosti energije, s obzirom na to da su računi danskih kućanstava za električnu energiju 2025. bili među najvišima u EU-u, prvenstveno zbog oporezivanja. Međutim, smanjenje poreza na električnu energiju za kućanstva samo je privremeno (na dvije godine). Industrijski potrošači već u velikoj mjeri mogu ostvariti povrat poreza na električnu energiju. Kako bi ostvarila svoj puni potencijal, Danska bi trebala promicati daljnju elektrifikaciju, primjerice donošenjem sveobuhvatne strategije elektrifikacije kojom bi se utvrdile strukturnije mjere i vremenski ograničeni sektorski ciljevi.
- (24) Unatoč znatnim ulaganjima posljednjih godina, danska elektroenergetska mreža pod velikim je pritiskom zbog dosad neviđene potražnje za novim priključcima, posebno za podatkovne centre, projekte pretvorbe električne energije u druge oblike energije (engl. „Power-to-X”) i baterijske sustave za pohranu energije. Zbog toga je nacionalni operator prijenosnog sustava za električnu energiju privremeno morao obustaviti sklapanje novih ugovora o priključenju na mrežu i produljiti vrijeme obrade za projekte u fazama provjere i zrelosti. Iako su provedene ili vjerodostojno najavljene neke mjere za rješavanje te situacije i ubrzanje širenja mreže, kapacitet mreže

vjerojatno će u srednjoročnom razdoblju ostati oskudan. Zbog svega toga bilo bi dobro da Danska poduzme mjere, npr. osigura potrebno osoblje, kako bi skratila prosječno vrijeme obrade zahtjeva za okolišne dozvole koje izdaju nadležne agencije. Danska bi mogla poduzeti i mjere za poboljšanje upravljanja listama čekanja za priključenje na mrežu i povećanje fleksibilnosti mreže kako bi se optimizirala upotreba postojeće mrežne infrastrukture. Nadalje, danski potrošači električne energije i dalje su izloženi nestabilnim cijenama, sa skokovima u razdobljima niske proizvodnje iz obnovljivih izvora, kad je vjerojatnije da će skupa proizvodnja iz fosilnih goriva odrediti granične cijene, što naglašava kontinuiranu važnost nefosilnih rješenja za fleksibilnost, kao što su mehanizmi za pohranu energije i upravljanje potrošnjom, kojima bi se uravnotežila ponuda i potražnja u svim relevantnim razdobljima i poboljšala ukupna fleksibilnost sustava.

- (25) U Danskoj je poljoprivredni sektor jedan od glavnih izvora emisija stakleničkih plinova obuhvaćenih Uredbom o raspodjeli tereta (¹⁶). Intenzivne poljoprivredne prakse uzrokuju prekomjerno ispiranje i otjecanje hranjivih tvari s polja, što znatno utječe na zdravlje tla, prirodu i vodene i morske ekosustave. Povećanje održivosti poljoprivredno-prehrambenog sektora ključno je za postizanje klimatskih ciljeva i održivog blagostanja. Politički dogovor o „Zelenoj Danskoj” postignut 18. studenog 2024. i dalje je glavni nacionalni okvir politike za poduzimanje mjera u tom području. Svaka od 23 lokalne tripartitne skupine osnovane na temelju tog dogovora donijela je 2025. plan za prenamjenu poljoprivrednih površina u prirodna područja. Postignut je i dogovor o novoj regulaciji dušika, u skladu s kojim će se od 2027. svim poljoprivrednicima u zemlji dodijeliti ograničene kvote za ispuštanje dušika. Očekuje se da će se tim novim modelom emisije dušikovih oksida smanjiti za 7900 tona. To su pozitivni koraci, ali ključno je da se dogovorene mjere brzo i provedu kako bi se do 2030. ostvarili klimatski i okolišni ciljevi utvrđeni dogovorom „Zelena Danska”. Bilo bi korisno i da Danska razmotri mogućnosti za sinergiju s mjerama koje će uključiti u Zakon o prirodi i bioraznolikosti te s nekim obvezama iz Plana za obnovu prirode.
- (26) Unatoč nedavno poduzetim mjerama Danska se i dalje suočava s izazovima pri prelasku na kružnije gospodarstvo i poboljšanju svojih politika gospodarenja otpadom. Dansko gospodarstvo i dalje uvelike ovisi o primarnim sirovinama i uvezenim materijalima. Prema najnovijim podacima Eurostata Danska ima jednu od najvećih količina otpada od hrane po stanovniku (2023.), komunalnog otpada (2024.) i ambalažnog otpada (2023.) u EU-u (¹⁷). Osim toga, Danska spaljuje (energetska uporaba) najveću količinu komunalnog otpada po stanovniku u EU-u, stopa kružne upotrebe materijala i dalje je ispod prosjeka EU-a i nema jasnih znakova povećanja udjela recikliranog komunalnog otpada. Uvođenje sustava odvojenog skupljanja za sve tokove otpada u većini općina, stroža pravila o gospodarenju komercijalnim otpadom, reforme za liberalizaciju tržišta spaljivanja otpada i novi sustav proširene odgovornosti proizvođača za ambalažu pozitivni su koraci, ali treba poduzeti dodatne mjere kako bi se spriječio nastanak komunalnog i ambalažnog otpada i povećala ponovna uporaba i recikliranje komunalnog otpada umjesto njegova spaljivanja. Predstojeće preispitivanje i revizija nacionalnog akcijskog plana za kružno gospodarstvo prilika su

¹⁶ Uredba (EU) 2023/857 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. travnja 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2018/842 o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (SL L 111, 26.4.2023., str. 1.), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj>.

¹⁷ Sedam država članica nije dostavilo podatke o komunalnom otpadu za 2024., a četiri države članice nisu dostavile podatke o ambalažnom otpadu za 2023.

za utvrđivanje novih inicijativa. To bi moglo uključivati poticaje za kružniju ambalažu i kružniji dizajn proizvoda te za povećanu upotrebu sekundarnih sirovina.

- (27) S obzirom na bitnu ulogu ljudskog kapitala u jačanju konkurentnosti i strateške autonomije Unije, Vijeće je 2026. državama članicama preporučilo da poduzmu mjere za hitno svladavanje strukturnih izazova povezanih s ljudskim kapitalom u području vještina i obrazovanja, koji koče konkurentnost. Preporuke za pojedinu zemlju upućene Danskoj 2026. mogu doprinijeti provedbi Preporuke Vijeća o ljudskom kapitalu u Uniji.
- (28) Dansko tržište rada i dalje je zategnuto, s niskim stopama nezaposlenosti i sve brojnijom radnom snagom; međutim, primjetna je tendencija blagog porasta nezaposlenosti. Povećanje broja radnika uglavnom se odnosi na strane, starije i vrlo mlade radnike; istodobno bi manjak vještina te neusklađenost ponuđenih i traženih vještina mogli kočiti zapošljavanje i rast. Problem manjka vještina raširen je u određenim zanimanjima u sektoru zdravstva i skrbi, ali izraženiji je u sektorima koji su bitni za zelenu i digitalnu tranziciju. Kad je riječ o digitalnoj tranziciji, to se posebno odnosi na stručnjake za IKT, ali i na digitalne vještine koje su tražene u većini sektora. Kad je riječ o zelenoj tranziciji, općenito nedostaje vještina u građevinarstvu i niskogradnji, uključujući vještine potrebne za izgradnju i obnovu kuća, tj. grijanje, izolaciju itd., ali i vještine potrebne za velike energetske projekte. Iako su u sklopu reformi poduzete određene mjere da se osigura odgovarajući upis novih učenika u strukovne škole, porast već velikog broja osoba koje rano napuštaju školovanje znači da je sve više osoba kojima vjerojatno nedostaju osnovne vještine. Problem manjka vještina pogoršavaju trajne regionalne razlike u stečenom stupnju obrazovanja i osposobljavanja, koje su vidljive iz rezultata postignutih na završnim ispitima nakon završetka obveznog obrazovanja, posebno u području pismenosti i matematičke pismenosti. Kako bi odgovorila na te izazove, Danska bi trebala nastojati privući više kvalificiranih nastavnika u općinske osnovne i niže srednje škole (*folkeskole*).
- (29) Iako je Danska poduzela korake za poticanje priuštivosti putem neprofitnog stanovanja, trebalo bi općenito povećati izgradnju stambenih objekata kako bi se zadovoljila velika potražnja, posebno u regiji glavnog grada. Visoke cijene stambenih objekata u vlasništvu stanara, duge liste čekanja za neprofitno stanovanje te složeni postupci planiranja i složena pravila o korištenju zemljišta za gradnju doveli su do trajnog manjka stambenih objekata priuštivih kućanstvima s nižim dohotkom. To su neki od razloga zbog kojih su kućanstva s niskim dohotkom, kućanstva s jednim dohotkom i mnogi mladi koji žive sami preopterećeni troškovima stanovanja. Kako bi se povećala ponuda jeftinijih stambenih objekata priuštivih kućanstvima s nižim dohotkom, bitno je da se već poduzete mjere za bolje usklađivanje gornjih granica cijena za izgradnju neprofitnih stambenih objekata s tržišnim cijenama dopune mjerama za općenito poticanje izgradnje stambenih objekata, posebno pojednostavnjenjem postupaka planiranja i preispitivanjem pravila o planiranju korištenja zemljišta,

PREPORUČUJE da Danska u 2026. i 2027. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Nastaviti se pridržavati maksimalnih stopa rasta neto rashoda koje je Vijeće preporučilo 21. siječnja 2025. i pritom iskoristiti fleksibilnost na temelju nacionalne klauzule o odstupanju za veće rashode za obranu. Povećati potrošnju za obranu i pripravnost i pritom osigurati učinkovitost potrošnje i postupnu prilagodbu proračuna u skladu sa strukturno većom potrošnjom za obranu. Osigurati da sve mjere poduzete

za ublažavanje učinka povećanja cijena energije budu privremene i usmjerene na zaštitu ranjivih kućanstava ili zadovoljavanje potreba energetski intenzivnih poduzeća, te da održavaju poticaje za uštedu energije, osiguravajući pritom da njihov fiskalni trošak bude u skladu s obvezama koje proizlaze iz fiskalnog okvira EU-a.

2. Osigurati kontinuitet reformi i ulaganja koji se provode u okviru Mehanizma za oporavak i otpornost. Održati zamah u provedbi programâ kohezijske politike, na temelju, ovisno o slučaju, preraspodjele na strateške prioritete i fleksibilnosti omogućenih preispitivanjem okvira kohezijske politike u sredini programskog razdoblja.
3. Poduprijeti MSP-ove u inovacijama i uvođenju novih tehnologija poboljšanjem pristupa instrumentima financiranja inovacija, promicanjem širenja znanja i jačanjem nacionalnog okvira za javnu nabavu inovativnih rješenja. Poboljšati pristup *scale-up* poduzeća financiranju jačanjem tržišta kapitala za rast i tržišta dionica kojima se trguje na burzi te mobilizirati domaću štednju ulaganjem kućanstava i institucija u vlasničke instrumente.
4. Ubrzati elektrifikaciju. Poduprijeti potrebne nadogradnje elektroenergetske mreže na razini prijenosa i distribucije te optimizaciju postojeće infrastrukture. Promicati upravljanje potrošnjom, pohranu energije i druga nefosilna rješenja za fleksibilnost. Nastaviti provoditi mjere za smanjenje intenziteta poljoprivrednih aktivnosti. Ojačati kružno gospodarstvo i politike gospodarenja otpadom intenzivnijim promicanjem sprečavanja nastanka komunalnog i drugog otpada te promicanjem njegove ponovne uporabe i recikliranja.
5. Riješiti problem manjka vještina kako bi se odgovorilo na potrebe tržišta rada. Pojačati mjere za poboljšanje osnovnih vještina, smanjenje razlika u stečenom stupnju obrazovanja i osposobljavanja, rješavanje problema manjka kvalificiranih nastavnika i ranog napuštanja školovanja.
6. Povećati stambenu ponudu, posebno u velikim gradovima, pojednostavnjenjem postupaka planiranja i preispitivanjem pravila o planiranju korištenja zemljišta kako bi se olakšala izgradnja novih stambenih objekata.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*